

- 266 -

ΓΕΝΙΚΟ ΛΟΓΙΣΤΗΡΙΟ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ

Αριθμ. 52/2/2008

ΕΚΘΕΣΗ

Γενικού Λογιστηρίου του Κράτους
(άρθρο 75 παρ.1 του Συντάγματος)

Στό σχέδιο νόμου του Υπουργείου Εξωτερικών «Κύρωση της Συνθήκης της Λισσαβώνας που τροποποιεί τη Συνθήκη για την Ευρωπαϊκή Ένωση, τη Συνθήκη περί ιδρύσεως της Ευρωπαϊκής Κοινότητας και ορισμένες συναφείς πράξεις».

Με τις διατάξεις του υπόψη νομοσχεδίου, προτείνεται η κύρωση της προαναφερόμενης Συνθήκης, που έχει υπογραφεί στη Λισσαβώνα, στις 13 Δεκεμβρίου 2007. Ειδικότερα:

Α. Με το άρθρο πρώτο, κυρώνονται και έχουν την ισχύ που ορίζει το άρθρο 28 παρ. 1 του Συντάγματος η ανωτέρω Συνθήκη, μετά των προσαρτημένων σ' αυτήν Πρωτοκόλλων και Παραρτημάτων, καθώς η Τελική Πράξη αυτής, με τις διατάξεις των οποίων προβλέπονται, μεταξύ άλλων τα ακόλουθα:

ΣΥΝΘΗΚΗ ΤΗΣ ΛΙΣΣΑΒΩΝΑΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΣΗ ΤΗΣ ΣΥΝΘΗΚΗΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΝΩΣΗ ΚΑΙ ΤΗΣ ΣΥΝΘΗΚΗΣ ΠΕΡΙ ΙΔΡΥΣΕΩΣ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑΣ

Τροποποιούνται οι υφιστάμενες συνθήκες: i) Συνθήκη για την Ευρωπαϊκή Ένωση και ii) Συνθήκη περί ιδρύσεως της Ευρωπαϊκής Κοινότητας και εισάγονται οι ακόλουθες νέες ρυθμίσεις:

Ι. ΣΥΝΘΗΚΗ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΝΩΣΗ (ΣΕΕ) ΓΕΝΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

1. Ορίζεται ότι, η Ένωση αντικαθιστά και διαδέχεται την Ευρωπαϊκή Κοινότητα και βασίζεται στη Συνθήκη για την Ευρωπαϊκή Ένωση (ΣΕΕ) και τη Συνθήκη για τη Λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΣΛΕΕ), οι οποίες έχουν το ίδιο νομικό κύρος.
2. Προσδιορίζονται οι αξίες στις οποίες βασίζεται η Ένωση, που είναι κοινές στα κράτη μέλη της.
3. Επανακαθορίζονται οι στόχοι που επιδιώκει η Ένωση

4.α. Θεσπίζεται το πλαίσιο που διέπει τις σχέσεις μεταξύ της Ένωσης και των κρατών μελών, στα οποία ανήκει κάθε αρμοδιότητα που δεν απονέμεται στην Ένωση με τις τροποποιούμενες Συνθήκες. Ειδικότερα η Ένωση σέβεται: i) την ισότητα των κρατών μελών και την εθνική τους ταυτότητα, ii) τις ουσιώδεις κρατικές λειτουργίες, όπως ενδεικτικά αναφέρονται.

β. Ορίζεται ρητά ότι, η εθνική ασφάλεια παραμένει στην ευθύνη κάθε κράτους μέλους.

γ. Αναφέρονται, επίσης, ρητά οι θεμελιώδεις αρχές (δοτής αρμοδιότητας, επικουρικότητας και αναλογικότητας), οι οποίες διέπουν την οριοθέτηση και άσκηση των αρμοδιοτήτων της Ένωσης.

5.α. Αναγνωρίζονται τα δικαιώματα, οι ελευθερίες και οι αρχές που περιλαμβάνονται στο Χάρτη Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης της 7^{ης} Δεκεμβρίου 2000, όπως ισχύει, ο οποίος έχει το ίδιο νομικό κύρος με τις Συνθήκες.

β.i) Η Ένωση προσχωρεί στην Ευρωπαϊκή Σύμβαση για την Προάσπιση των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου και των Θεμελιωδών Ελευθεριών.

ii) Τα θεμελιώδη δικαιώματα, που κατοχυρώνονται με την ανωτέρω Σύμβαση, αποτελούν μέρος των γενικών αρχών του δικαίου της Ένωσης.

6. Τέλος, ορίζεται ότι, η Ένωση αναπτύσσει προνομιακές σχέσεις με τις γειτονικές χώρες, με σκοπό την εγκαθίδρυση χώρου ευημερίας και καλής γειτονίας.

ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΚΕΣ ΑΡΧΕΣ

1. Η Ένωση, κατά την ανάπτυξη των δραστηριοτήτων της, σέβεται τις αρχές της ισότητας των πολιτών της και η λειτουργία της βασίζεται στην αντιπροσωπευτική δημοκρατία.

2. Παρέχεται η δυνατότητα στους πολίτες της Ένωσης, να καλούν, με πρωτοβουλία τους και υπό προϋποθέσεις, την Ευρωπαϊκή Επιτροπή να υποβάλλει, κατάλληλες προτάσεις επί θεμάτων για τα οποία θεωρείται ότι απαιτείται νομική πράξη της Ένωσης.

3. Ρυθμίζονται θέματα σχετικά με το ρόλο των εθνικών κοινοβουλίων, τα οποία συμβάλλουν ενεργά στην καλή λειτουργία της Ένωσης, κατά τον οριζόμενο τρόπο. Μεταξύ άλλων, προβλέπονται τα εξής: i) Τα εθνικά κοινοβούλια μεριμνούν για την τήρηση της αρχής της επικουρικότητας, σύμφωνα με το σχετικό πρωτόκολλο.

ii) Περαιτέρω, τα εθνικά κοινοβούλια μπορούν να απευθύνουν στους Προέδρους του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, του Συμβουλίου και της Επιτροπής, αιτιολογημένη γνώμη, όσον αφορά στη συμβατότητα ενός σχεδίου νομοθετικής πράξης, υπό την οριζόμενη έννοια, με την αρχή της επικουρικότητας.

iii) Εάν οι αιτιολογημένες γνώμες που κρίνουν ότι, σχέδιο νομοθετικής πράξης δεν τηρεί την αρχή της επικουρικότητας, αντιπροσωπεύουν τουλάχιστον το 1/3 του συνόλου των ψήφων που έχουν τα εθνικά κοινοβούλια, το σχέδιο επανεξετάζεται. Το όριο αυτό καθορίζεται στο 1/4 των ψήφων όταν πρόκειται για σχέδιο πράξης που σχετίζεται με τον χώρο ελευθερίας, ασφάλειας και δικαιοσύνης.

iv) Παρέχεται η δυνατότητα διοργάνωσης διασκέψεων κοινοβουλευτικών οργάνων ειδικευμένων στις υποθέσεις της Ένωσης και διακοινοβουλευτικών διασκέψεων, για την υποβολή εισηγήσεων ενώπιον των ανωτέρω θεσμικών οργάνων, την προώθηση της συνεργασίας μεταξύ Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και εθνικών κοινοβουλίων, τη συζήτηση θεμάτων κοινής εξωτερικής πολιτικής και πολιτικής ασφάλειας κ.λπ.

ΘΕΣΜΙΚΑ ΟΡΓΑΝΑ

Επανακαθορίζεται το θεσμικό πλαίσιο της Ένωσης, που περιλαμβάνει θεσμικά και συμβουλευτικά όργανα και επέρχονται, σε σχέση με τα ήδη ισχύοντα, οι ακόλουθες τροποποιήσεις:

1.α. Τροποποιείται η σύνθεση του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου (ΕΚ), ο αριθμός των μελών του οποίου διαμορφώνεται σε επτακόσια πενήντα ένα (751), [750 μέλη, συν τον Πρόεδρο].

β. Η εκπροσώπηση των πολιτών στο ΕΚ είναι αναλογική, κατά φθίνουσα τάξη, με ελάχιστο όριο έξι (6) μελών, ανά κράτος μέλος. Κανένα κράτος μέλος δεν μπορεί να λαμβάνει περισσότερες από ενενήντα έξι (96) έδρες.

γ. Για τον καθορισμό της σύνθεσης του ΕΚ, εκδίδεται ομόφωνη απόφαση του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου.

δ. Επανακαθορίζονται οι αρμοδιότητες του Ε.Κ., με την ενίσχυση του ρόλου του, τόσο με την επέκταση της συνήθους νομοθετικής διαδικασίας, η οποία αποτελεί εφεξής τον κανόνα έκδοσης νομοθετικών πράξεων, όσο και με την υπαγωγή επιπλέον θεμάτων στην εξουσία έγκρισής του (άρθρα 21, 36, 37, 44, 45, 49, 52, 57, 61Η, 62,63, 63Α, 65, 69Α, 69Β, 69Γ, 69Δ, 69ΣΤ, 69Ζ, 75, 80, 94, 96, 97Α, 99, 107, 111Α, 137, 149, 151, 152, 161, 166, 172, 176Α, 176Β, 176Γ, 176Δ, 188Γ, 188Ε, 188Η, 188Ι, 190, 191, 225Α, 241, 245, 249Γ, 254Α, 270Α, 279, 283, 308 ΣΛΕΕ).

2.α. Επανακαθορίζονται η συγκρότηση και οι κανόνες λειτουργίας του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου, το οποίο αναγνωρίζεται πλέον ρητά ως θεσμικό όργανο της Ένωσης.

β. Συνιστάται θέση Προέδρου του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου, ο οποίος ασκεί τις οριζόμενες αρμοδιότητες και εκλέγεται σύμφωνα με την οριζόμενη διαδικασία, για θητεία δύομισι (2,5) ετών, που ανανεώνεται για μία (1) φορά. Το πρόσωπο αυτό

γ. Εισάγεται νέος ορισμός της ειδικής πλειοψηφίας, η οποία αποτελεί και το γενικό κανόνα λήψης αποφάσεων στο πλαίσιο λειτουργίας του Συμβουλίου, μετά την 1^η Νοεμβρίου 2014. Σύμφωνα με τη νέα ρύθμιση, ως ειδική πλειοψηφία, λογίζεται ποσοστό τουλάχιστον 55% των μελών του Συμβουλίου, το οποίο περιλαμβάνει τουλάχιστον δεκαπέντε (15) μέλη και αντιπροσωπεύει κράτη μέλη που συγκεντρώνουν τουλάχιστον το 65% του πληθυσμού της Ένωσης. Περαιτέρω προβλέπεται ότι, η μειοψηφία αρνησικυρίας, πρέπει να περιλαμβάνει τουλάχιστον τέσσερα (4) μέλη του Συμβουλίου.

δ. Το Συμβούλιο συνεδριάζει υπό διάφορες συνθέσεις, ο κατάλογος των οποίων εγκρίνεται με ειδική πλειοψηφία. Προς τούτο, κάθε σύνοδος αυτού διακρίνεται σε δύο σκέλη, ένα για τις νομοθετικές πράξεις της Ένωσης και ένα για τις μη νομοθετικές δραστηριότητες. Στην πρώτη περίπτωση οι συνεδριάσεις είναι δημόσιες.

3. Ρυθμίζονται θέματα αρμοδιοτήτων, καθώς και θέματα σχετικά με τη συγκρότηση και λειτουργία της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Ειδικότερα προβλέπονται τα εξής:

α. Η Επιτροπή που διορίζεται μεταξύ της ημερομηνίας έναρξης ισχύος της Συνθήκης της Λισσαβώνας και της 31^{ης} Οκτωβρίου 2014, απαρτίζεται από έναν υπήκοο, ανά κράτος μέλος, συμπεριλαμβανομένου του Προέδρου της και του Υπατου Εκπροσώπου της Ένωσης για θέματα εξωτερικής πολιτικής και πολιτικής ασφάλειας, ο οποίος είναι ένας εκ των Αντιπροέδρων της.

β. Μετά την ανωτέρω ημερομηνία (31-10-2014), η Επιτροπή απαρτίζεται από αριθμό μελών που, συμπεριλαμβανομένου του Προέδρου της και του Υπατου Εκπροσώπου της Ένωσης για θέματα εξωτερικής πολιτικής και πολιτικής ασφάλειας, αντιστοιχεί στα δύο τρίτα (2/3) του αριθμού των κρατών μελών, εκτός αν το Συμβούλιο αποφασίσει ομόφωνα διαφορετικά.

γ. Τα μέλη της Επιτροπής επιλέγονται βάσει συστήματος ισότιμης εναλλαγής μεταξύ των κρατών μελών, το οποίο θεσπίζεται με ομόφωνη απόφαση του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου βασιζόμενη σε συγκεκριμένες αρχές.

δ. Καθορίζεται η διαδικασία εκλογής από το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο του Προέδρου της Ευρωπαϊκής Επιτροπής.

4. Συνιστάται θέση Υπατου Εκπροσώπου της Ένωσης για θέματα εξωτερικής πολιτικής και πολιτικής ασφάλειας (ΚΕΠΠΑ). Ειδικότερα:

α. Ο ανωτέρω διορίζεται από το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο, που αποφασίζει εν προκειμένω με ειδική πλειοψηφία και σε συμφωνία με τον Πρόεδρο της Ευρωπαϊκής Επιτροπής.

β. Καθορίζονται οι αρμοδιότητες του Υπατου Εκπροσώπου της Ένωσης για θέματα ΚΕΠΠΑ, ο οποίος:

- ι) ασκεί την κοινή εξωτερική πολιτική και πολιτική

- 270 -

ασφάλειας, ii) προεδρεύει του Συμβουλίου Εξωτερικών Υποθέσεων, iii) μεριμνά για τη συνοχή της εξωτερικής δράσης της Ένωσης κ.λπ.

5.α. Αναδιαρθρώνεται το υφιστάμενο δικαιοδοτικό σύστημα. Συγκεκριμένα, μετονομάζονται τα υφιστάμενα δικαστήρια και ορίζεται ότι, το Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης περιλαμβάνει το Δικαστήριο, (πρώην ΔΕΚ), το Γενικό Δικαστήριο (πρώην «Πρωτοδικείο») και ειδικευμένα δικαστήρια.

β. Ρυθμίζονται θέματα δικαιοδοσίας του Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

ΕΝΙΣΧΥΜΕΝΕΣ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΕΣ

Ρυθμίζονται θέματα σχετικά με την καθιέρωση ενισχυμένης συνεργασίας μεταξύ των κρατών μελών, στο πλαίσιο των μη αποκλειστικών αρμοδιοτήτων της Ένωσης.

ΓΕΝΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΞΩΤΕΡΙΚΗ ΔΡΑΣΗ ΤΗΣ ΕΝΩΣΗΣ

1. Επανακαθορίζονται οι αρχές που διέπουν την εξωτερική δράση της Ένωσης και οι στόχοι που επιδιώκονται κατά τη διαμόρφωση και εφαρμογή της εξωτερικής πολιτικής, καθώς και των εξωτερικών πτυχών των άλλων πολιτικών της.

2.α. Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο καθορίζει τα στρατηγικά συμφέροντα της Ένωσης, βάσει των προαναφερόμενων αρχών και στόχων.

β. Οι αποφάσεις αυτές αφορούν την ΚΕΠΠΑ, καθώς και άλλους τομείς που εμπίπτουν στην εξωτερική δράση της Ένωσης.

γ. Καθορίζεται ο τρόπος και η διαδικασία λήψης των σχετικών αποφάσεων, από το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο.

δ. Παρέχεται η δυνατότητα στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή και στον Υπάτο Εκπρόσωπο της Ένωσης για θέματα ΚΕΠΠΑ να υποβάλλουν, από κοινού, στο Συμβούλιο, προτάσεις για όλα τα θέματα εξωτερικής δράσης της Ένωσης.

ΚΟΙΝΗ ΕΞΩΤΕΡΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ (ΚΕΠΠΑ)

1.α. Η ΚΕΠΠΑ χαράσσεται και υλοποιείται από το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο και το Συμβούλιο τα οποία αποφασίζουν, καταρχήν, με ομοφωνία.

β. Η θέσπιση νομοθετικών πράξεων αποκλείεται.

γ. Διατηρείται ο ειδικός ρόλος του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και Ευρωπαϊκής Επιτροπής στον ανωτέρω τομέα, όπως αυτός προσδιορίζεται από τις τροποποιούμενες Συνθήκες.

δ. Το Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης δεν έχει δικαιοδοσία, όσον αφορά στις διατάξεις περί ΚΕΠΠΑ, πλην των οριζόμενων εξαιρέσεων.

2.α. Για την υποστήριξη του έργου του Υπατού Εκπροσώπου της Ένωσης για θέματα ΚΕΠΠΑ, συνιστάται Ευρωπαϊκό Υπηρεσία Εξωτερικής Δράσης, η οποία

συνεργάζεται στενά με τις διπλωματικές υπηρεσίες των κρατών μελών και απαρτίζεται από υπαλλήλους της Γενικής Γραμματείας του Συμβουλίου και της Επιτροπής, καθώς και από αποσπασμένο προσωπικό των εθνικών διπλωματικών υπηρεσιών.

β. Η οργάνωση και η λειτουργία της Ευρωπαϊκής Υπηρεσίας Εξωτερικής Δράσης, καθορίζονται με απόφαση του Συμβουλίου.

3. Παρέχεται η δυνατότητα στον Υπάτο Εκπρόσωπο της Ένωσης για θέματα ΚΕΠΠΑ, να προσφεύγει είτε ατομικά, είτε με την υποστήριξη της Επιτροπής στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, για κάθε θέμα που αφορά στην ΚΕΠΠΑ και να υποβάλλει αντίστοιχα πρωτοβουλίες ή προτάσεις.

4. Στις αποφάσεις που προβλέπεται ότι λαμβάνονται από το Συμβούλιο με ειδική πλειοψηφία προστίθενται και οι αποφάσεις που καθορίζουν δράση ή θέση της Ένωσης, μετά από σχετική πρόταση του Υπατού Εκπροσώπου της Ένωσης για θέματα ΚΕΠΠΑ.

5. Προβλέπεται ότι, σε περίπτωση που η Ένωση έχει πάρει θέση για συγκεκριμένο θέμα της ημερήσιας διάταξης του Συμβουλίου Ασφαλείας των Ηνωμένων Εθνών, τα κράτη μέλη της Ένωσης, που είναι ταυτόχρονα και μέλη του Συμβουλίου Ασφαλείας, ζητούν να κληθεί ο Υπάτος Εκπρόσωπος της Ένωσης για θέματα ΚΕΠΠΑ, προκειμένου να παρουσιάσει τη θέση της Ένωσης.

6. Οι διπλωματικές και προξενικές αποστολές των κρατών μελών και οι αντιπροσωπείες της Ένωσης σε τρίτες χώρες, συμβάλλουν στην εφαρμογή του δικαιώματος προστασίας των πολιτών της Ένωσης στο έδαφος της χώρας που είναι διαπιστευμένες.

7.α. Προβλέπεται η έκδοση από το Συμβούλιο απόφασης, με την οποία ορίζονται ειδικές διαδικασίες για την εξασφάλιση της επείγουσας χρηματοδότησης πρωτοβουλιών, που αναλαμβάνονται στο πλαίσιο της κοινής εξωτερικής πολιτικής και πολιτικής ασφάλειας.

β. Οι προπαρασκευαστικές ενέργειες ενόψει αποστολών στο πλαίσιο ΚΕΠΠΑ, οι οποίες δεν καταλογίζονται στον προϋπολογισμό της Ένωσης, χρηματοδοτούνται από Ταμείο Εκκίνησης, που δημιουργείται από συνεισφορές των κρατών μελών.

ΚΟΙΝΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ ΚΑΙ ΑΜΥΝΑΣ

1.α. Δημιουργείται Ευρωπαϊκός Οργανισμός Άμυνας, με την οριζόμενη αποστολή, ο οποίος τίθεται υπό την εποπτεία του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου.

β. Περαιτέρω, ορίζεται ότι, στον τομέα της κοινής πολιτικής ασφάλειας και άμυνας, το Συμβούλιο μπορεί να αναθέτει την εκτέλεση αποστολής, στο πλαίσιο της Ένωσης, σε ομάδα κρατών μελών, προς το σκοπό διασφάλισης των αξιών και των συμφερόντων της Ένωσης.

γ. Τα κράτη μέλη αναλαμβάνουν την υποχρέωση να παρέχουν βοήθεια και συνδρομή, με όλα τα διαθέσιμα μέσα τους, σε άλλο κράτος μέλος που δέχεται ένοπλη επίθεση στο έδαφός του, χωρίς να επηρεάζεται ο ιδιαίτερος χαρακτήρας της πολιτικής ασφάλειας και άμυνας ορισμένων κρατών μελών, καθώς και οι δεσμεύσεις και η συνεργασία στον τομέα αυτό, που έχουν αναληφθεί στο πλαίσιο του ΝΑΤΟ.

δ. Το Συμβούλιο μπορεί να αναθέτει την εκτέλεση αποστολών σε ομάδα κρατών μελών, τα οποία, σε συνεργασία με τον Υπάτο Εκπρόσωπο της Ένωσης για θέματα ΚΕΠΠΑ, συμφωνούν για τη διαχείριση της αποστολής.

2.α. Εξειδικεύεται η αποστολή του Ευρωπαϊκού Οργανισμού Άμυνας και καθορίζεται η διαδικασία που τηρείται για τη συμμετοχή κρατών μελών στη μόνιμη διαρθρωμένη συνεργασία, στο πλαίσιο άσκησης κοινής πολιτικής ασφάλειας και άμυνας.

β. Τα κράτη μέλη που συμμετέχουν στη μόνιμη διαρθρωμένη συνεργασία, αναλαμβάνουν, μεταξύ άλλων, τη δέσμευση: i) Να προβούν στην εντατικότερη ανάπτυξη των αμυντικών τους δυνατοτήτων, μέσω της ανάπτυξης των εθνικών τους συνεισφορών και της συμμετοχής, ενδεχομένως, σε πολυεθνικές δυνάμεις, στα κύρια ευρωπαϊκά προγράμματα εξοπλισμού και στις δραστηριότητες του Οργανισμού στον τομέα της ανάπτυξης των αμυντικών δυνατοτήτων, της έρευνας, των προμηθειών και των εξοπλισμών.

ii) Να έχουν τη δυνατότητα να παράσχουν, το αργότερο το 2010, είτε σε εθνικό επίπεδο, είτε ως συνιστώσες πολυεθνικών σωμάτων δυνάμεων, εξειδικευμένες μάχιμες μονάδες ταχείας αντίδρασης, ικανές να αναλάβουν, εντός προθεσμίας 5 έως 30 ημερών τις αποστολές που προβλέπονται στο άρθρο 28B ΣΕΕ και ικανές να παραμείνουν σε δράση επί αρχική περίοδο 30 ημερών, που μπορεί να παραταθεί έως τουλάχιστον 120 ημέρες.

iii) Να συνεργάζονται για την επίτευξη των συμφωνηθέντων στόχων, που αφορούν στο επίπεδο των δαπανών για επενδύσεις στον τομέα των αμυντικών εξοπλισμών και να αναθεωρούν τακτικά τους στόχους αυτούς, λαμβάνοντας υπόψη το περιβάλλον ασφάλειας και τις διεθνείς ευθύνες της Ένωσης.

iv) Να συμμετέχουν ενδεχομένως στην ανάπτυξη των κύριων κοινών ή ευρωπαϊκών προγραμμάτων εξοπλισμού, στο πλαίσιο του Ευρωπαϊκού Οργανισμού Άμυνας.

ΤΕΛΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

1. Ορίζεται ρητά ότι η Ένωση διαθέτει νομική προσωπικότητα.
2. Παρέχεται η δυνατότητα αναθεώρησης των τροποποιούμενων Συνθηκών, σύμφωνα με συνήθη διαδικασία ή με απλουστευμένες διαδικασίες.
3. Κατά την προσχώρηση ευρωπαϊκών κρατών στην Ένωση, λαμβάνονται

4. Ρυθμίζονται θέματα σχετικά με την αποχώρηση κράτους μέλους από την Ένωση και καθορίζεται η σχετική διαδικασία.

5. Καθορίζεται το πεδίο εφαρμογής των τροποποιούμενων Συνθηκών.

(άρθρο 1)

II. ΣΥΝΘΗΚΗ ΠΕΡΙ ΙΔΡΥΣΕΩΣ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΙΚΗΣ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑΣ (ΣΕΚ)

Η ανωτέρω Συνθήκη μετονομάζεται σε Συνθήκη για τη Λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΣΛΕΕ) και, όπως ορίζεται, οργανώνει τη λειτουργία της Ένωσης και καθορίζει τους τομείς, την οριοθέτηση και τους όρους άσκησης των αρμοδιοτήτων της.

ΟΡΙΖΟΝΤΙΕΣ ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΣΕΙΣ

Περιλαμβάνεται σειρά τροποποιήσεων, προς το σκοπό προσαρμογής της Συνθήκης στα νέα δεδομένα.

ΕΙΔΙΚΕΣ ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΣΕΙΣ

1. Καθορίζονται οι τομείς στους οποίους η Ένωση έχει:

α. Αποκλειστική αρμοδιότητα (νομοθετεί και εκδίδει νομικά δεσμευτικές πράξεις, ενώ τα κράτη μέλη έχουν αντίστοιχη δυνατότητα μόνο εφόσον εξουσιοδοτούνται σχετικά ή εφαρμόζουν πράξεις της Ένωσης).

β. Συντρέχουσα αρμοδιότητα (η Ένωση και τα κράτη μέλη νομοθετούν και εκδίδουν νομικά δεσμευτικές πράξεις, κατά τους όρους του άρθρου 2Α παρ. 2 ΣΛΕΕ).

γ. Υποστηρικτική, συντονιστική ή συμπληρωματική δράση (δραστηριοποιείται, χωρίς να αντικαθιστά την αρμοδιότητα των κρατών μελών, στους τομείς της πολιτικής προστασίας, της διοικητικής συνεργασίας, του τουρισμού κ.λπ.).

2. Περιλαμβάνονται ρυθμίσεις που αναφέρονται στο συντονισμό των οικονομικών πολιτικών, των πολιτικών απασχόλησης και των κοινωνικών πολιτικών των κρατών μελών.

3. Η Ένωση σέβεται το καθεστώς που έχουν, σύμφωνα με το εθνικό δίκαιο, οι εκκλησίες, οι θρησκευτικές ενώσεις ή κοινότητες, καθώς και οι φιλοσοφικές και μη ομολογιακές οργανώσεις, διατηρώντας ανοιχτό και τακτικό διάλογο μ' αυτές και αναγνωρίζοντας την ιδιαίτερη ταυτότητα και συμβολή τους.

4. Εξειδικεύονται, ενδεικτικά, τα δικαιώματα και οι υποχρεώσεις που έχουν οι πολίτες της Ένωσης.

5. Επεκτείνεται η εφαρμογή της συνήθους νομοθετικής διαδικασίας και του κανόνα της ειδικής πλειοψηφίας, για τη λήψη απόφασης εντός του Συμβουλίου και τη σύσταση συγκεκριμένων οργάνων.

6. Η έκδοση μέτρων σχετικά με τον καθορισμό των τιμών, των εισφορών, των ενισχύσεων και των ποσοτικών περιορισμών, καθώς και με τον καθορισμό και κατανομή των αλιευτικών δυνατοτήτων εξακολουθούν να υπάγονται στην αποκλειστική αρμοδιότητα το Συμβουλίου.

7.α. Παρέχεται η δυνατότητα στα μέλη του Συμβουλίου, να ζητήσουν την παραπομπή στο Ευρωπαϊκό Συμβούλιο, σχεδίων νομοθετικών πράξεων που ρυθμίζουν θέματα κοινωνικής ασφάλισης των ελευθέρως διακινουμένων εργαζομένων, εφόσον τίγονται σημαντικές πτυχές του συστήματος κοινωνικής ασφάλισης ή επηρεάζεται η δημοσιονομική ισορροπία του.

β. Στην περίπτωση αυτή αναστέλλεται η συνήθης νομοθετική διαδικασία και το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο ενεργεί κατά τα οριζόμενα.

8. Παρέχεται, επίσης, η δυνατότητα στο Συμβούλιο να εκδώσει απόφαση στις οριζόμενες περιπτώσεις, με την οποία ορίζεται ότι, τα περιοριστικά φορολογικά μέτρα, που θεσπίζει ένα κράτος μέλος έναντι μιας ή περισσότερων τρίτων χωρών, θεωρούνται ότι συνάδουν με τις Συνθήκες, εφόσον δικαιολογούνται από έναν από τους στόχους της Ένωσης και είναι συμβατά με την ορθή λειτουργία της εσωτερικής αγοράς.

9.α. Η Ένωση αναπτύσσει κοινή πολιτική στο χώρο ελευθερίας ασφάλειας και δικαιοσύνης στο σύνολό του (άσυλο, μετανάστευση, έλεγχος εξωτερικών συνόρων, ασφάλεια, πρόσβαση στη δικαιοσύνη κ.λπ.).

β. Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο καθορίζει τους στρατηγικούς προσανατολισμούς του νομοθετικού και επιχειρησιακού προγραμματισμού στον προαναφερόμενο χώρο.

γ. Τα κράτη μέλη, σε συνεργασία με την Επιτροπή, προβαίνουν, μέσω των αρμοδίων αρχών τους, σε αξιολόγηση της εφαρμογής των πολιτικών της Ένωσης, στον τομέα των θεωρήσεων, του ασύλου, της μετανάστευσης και των λοιπών πολιτικών σχετικά με την ελεύθερη κυκλοφορία προσώπων, προς το σκοπό της διευκόλυνσης της πλήρους εφαρμογής της αρχής της αμοιβαίας αναγνώρισης.

δ. Για τη διασφάλιση, εντός της Ένωσης, της προώθησης και ενίσχυσης της επιχειρησιακής συνεργασίας σε θέματα εσωτερικής ασφάλειας, η συντονιστική επιτροπή του άρθρου 36 της ΣΕΕ λειτουργεί σε μόνιμη βάση.

10. Παρέχεται η δυνατότητα στα κράτη μέλη, να οργανώνουν τις πλέον πρόσφορες μορφές συνεργασίας και συντονισμού των αρμοδίων, για τη διασφάλιση της εθνικής ασφάλειας, αρχών τους.

11.α. Η Ένωση αναπτύσσει πολιτική για τη δημιουργία προοδευτικά ενός ολοκληρωμένου συστήματος διαχείρισης εξωτερικών συνόρων, χωρίς να επηρεάζεται η αρμοδιότητα των κρατών μελών, όσον αφορά στον γεωγραφικό καθορισμό των συνόρων τους, σύμφωνα με το διεθνές δίκαιο.

β. Κατά τη θέσπιση από το Ε.Κ. και το Συμβούλιο, μέτρων σχετικών με την κοινή μεταναστευτική πολιτική, δεν θίγεται το δικαίωμα των κρατών μελών να καθορίζουν τον όγκο των εισερχόμενων υπηκόων τρίτων χωρών, με σκοπό την αναζήτηση εργασίας.

γ. Οι πολιτικές της Ένωσης, σχετικά με τους ελέγχους στα σύνορα, το άσυλο και τη μετανάστευση, και η εφαρμογή τους, διέπονται από την αρχή της αλληλεγγύης και της δίκαιης κατανομής ευθυνών μεταξύ των κρατών μελών και στο οικονομικό επίπεδο.

12. Μέτρα για τον καθορισμό πτυχών του οικογενειακού δικαίου, με διασυνοριακές επιπτώσεις, μπορούν να αποτελέσουν αντικείμενο αποφάσεων που λαμβάνονται σύμφωνα με τη συνήθη νομοθετική διαδικασία.

13. Το Ε.Κ. και το Συμβούλιο μπορούν να: α) θεσπίζουν ελάχιστους κανόνες προκειμένου να διευκολύνεται η αμοιβαία αναγνώριση δικαστικών αποφάσεων και διαταγών, καθώς και η αστυνομική και δικαστική συνεργασία σε ποινικές υποθέσεις, που έχουν διασυνοριακές διαστάσεις. Μπορούν, επίσης, να θεσπίζουν κανόνες σχετικά με τον ορισμό ποινικών αδικημάτων και κυρώσεων στον τομέα του ποινικού δικαίου.

β) Καθορίζουν, με κανονισμούς, τη δομή, λειτουργία, το πεδίο δράσης και τα καθήκοντα της Eurojust, τα οποία έχουν συγκεκριμένο περιεχόμενο.

14.α. Παρέχεται η δυνατότητα σύστασης Ευρωπαϊκής Εισαγγελίας εκ της Eurojust, για την καταπολέμηση αδικημάτων που θίγουν τα οικονομικά συμφέροντα της Ένωσης.

β. Οι αρμοδιότητες της Ευρωπαϊκής Εισαγγελίας δύναται να επεκτείνονται στην καταπολέμηση σοβαρής εγκληματικότητας με διασυνοριακή διάσταση, καθώς και στην καταζήτηση, δίωξη και παραπομπή ενώπιον της δικαιοσύνης δραστών σοβαρών εγκλημάτων με επιπτώσεις σε πολλά κράτη μέλη, καθώς και στους συνεργούς τους.

15.α. Καθορίζονται, αναλυτικά, οι γενικές αρμοδιότητες της Ευρωπαϊκής, της οποίας η δομή, λειτουργία, το πεδίο δράσης και τα καθήκοντα, καθορίζονται με Κανονισμούς του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου.

β. Η εφαρμογή μέτρων καταναγκαστικού χαρακτήρα εμπίπτει στην αποκλειστική αρμοδιότητα των εθνικών αρχών.

16. Παρέχεται η δυνατότητα στην Επιτροπή να απευθύνει προειδοποίηση σε κράτος μέλος για το οποίο διαπιστώνεται ότι, η οικονομική πολιτική του αντιβαίνει προς τους γενικούς προσανατολισμούς ή ενδέχεται να θέσει σε κίνδυνο την καλή λειτουργία της οικονομικής και νομισματικής ένωσης (ΟΝΕ).

17. Ορίζεται ότι, στην περίπτωση που υπάρχει ή μπορεί να εμφανιστεί υπερβολικό έλλειμμα σε ένα κράτος μέλος, η Επιτροπή του απευθύνει εφεξής γνώμη, ενημερώνοντας σχετικά το Συμβούλιο.

18. Το Συμβούλιο: i) Θεσπίζει συγκεκριμένα μέτρα για τα κράτη μέλη με νόμισμα το ΕΥΡΩ, προς το σκοπό καλής λειτουργίας της ΟΝΕ.

ii) Εκδίδει απόφαση με την οποία καθορίζονται οι κοινές θέσεις σε ζητήματα με ιδιαίτερο ενδιαφέρον για την ΟΝΕ, στο πλαίσιο των αρμόδιων διεθνών οικονομικών οργανισμών και διασκέψεων.

19.α Οι υπουργοί των κρατών μελών, με νόμισμα το ΕΥΡΩ (Ευρωομάδα), πραγματοποιούν άτυπες συναντήσεις μεταξύ τους, ανάλογα με τις ανάγκες, για τη συζήτηση θεμάτων που συνδέονται με τις ιδιαίτερες ευθύνες για το ενιαίο νόμισμα.

β. Οι υπουργοί των ανωτέρω κρατών μελών, εκλέγουν, με πλειοψηφία, Πρόεδρο ανά δυόμισι (2,5) έτη.

20.α. Αναγνωρίζεται από την Ένωση ο ρόλος των κοινωνικών εταίρων, λαμβανομένης υπόψη της ποικιλομορφίας των εθνικών συστημάτων.

β. Η τριμερής κοινωνική σύνοδος κορυφής για την ανάπτυξη και την απασχόληση, συμβάλλει στον κοινωνικό διάλογο.

21. Διακηρύσσεται ότι, η Ένωση ενθαρρύνει τη συμμετοχή των νέων στο δημοκρατικό βίο της Ευρώπης και συμβάλλει στην προώθηση των ευρωπαϊκών επιδιώξεων στο χώρο του αθλητισμού κατά τον οριζόμενο τρόπο.

22. Περαιτέρω, η Ένωση ενθαρρύνει τη συνεργασία μεταξύ των κρατών μελών, προς το σκοπό βελτίωσης της συμπληρωματικότητας των υγειονομικών τους υπηρεσιών στις παραμεθόριες περιοχές. Στο πλαίσιο αυτό, το Ε.Κ. και το Συμβούλιο, μπορούν να θεσπίζουν μέτρα για την προστασία και βελτίωση της υγείας του ανθρώπου και ιδίως για την καταπολέμηση σοβαρών ασθενειών με διασυνοριακή διάσταση κ.λπ.

23. Μεταξύ των περιοχών, για την ανάπτυξη των οποίων η Ένωση αναπτύσσει ιδιαίτερη δραστηριότητα, περιλαμβάνονται πλέον όλες οι νησιωτικές, διασυνοριακές και ορεινές περιοχές.

24. Στους στόχους της Ένωσης περιλαμβάνεται και η δημιουργία ευρωπαϊκού χώρου έρευνας, όπου οι ερευνητές, οι επιστημονικές γνώσεις και οι τεχνολογίες κυκλοφορούν ελεύθερα.

25.α. Προς το σκοπό προώθησης της επιστημονικής και τεχνικής προόδου και της βιομηχανικής ανταγωνιστικότητας, η Ένωση καταstrώνει ευρωπαϊκή πολιτική διαστήματος. Στο πλαίσιο αυτό, προωθεί κοινές πρωτοβουλίες, υποστηρίζει την έρευνα και την τεχνολογική ανάπτυξη και συντονίζει τις προσπάθειες για την εξερεύνηση του διαστήματος. Επίσης, μπορεί να θεσπίζονται μέτρα για την

β. Η Ένωση καθιερώνει κάθε ωφέλιμη σύνδεση με την Ευρωπαϊκή Υπηρεσία Διαστήματος.

26. Η καταπολέμηση της αλλαγής του κλίματος εντάσσεται στους στόχους της περιβαλλοντικής πολιτικής της Ένωσης.

27.α. Καθορίζονται οι στόχοι της πολιτικής της Ένωσης στον τομέα της ενέργειας, η οποία αναπτύσσεται στο πλαίσιο της εγκαθίδρυσης και λειτουργίας της εσωτερικής αγοράς, λαμβανομένης υπόψη της απαίτησης για την προστασία και τη βελτίωση του περιβάλλοντος.

β. Η Επιτροπή έχει τη δυνατότητα να θεσπίζει, σε πνεύμα αλληλεγγύης μεταξύ των κρατών μελών, τα κατάλληλα μέτρα για την αντιμετώπιση της οικονομικής κατάστασης, ιδίως αν ανακύπτουν σοβαρές δυσκολίες στον εφοδιασμό με ορισμένα προϊόντα.

28. Εξειδικεύονται οι επιμέρους πολιτικές της Ένωσης στους τομείς του τουρισμού, της πολιτικής προστασίας και της διοικητικής συνεργασίας, που αποτελούν νέους τομείς υποστηρικτικών δράσεων της Ένωσης. Μεταξύ άλλων, η Ένωση: i) Ενθαρρύνει τη δημιουργία ευνοϊκού περιβάλλοντος για την ανάπτυξη επιχειρήσεων στον τουριστικό τομέα.

ii) Ενθαρρύνει τη συνεργασία μεταξύ των κρατών μελών για την ενίσχυση της αποτελεσματικότητας των συστημάτων πρόληψης των φυσικών και ανθρωπογενών καταστροφών και προστασίας απ' αυτές.

iii) Υποστηρίζει τις προσπάθειες των κρατών μελών για τη βελτίωση της διοικητικής τους ικανότητας στην εφαρμογή του δικαίου της Ένωσης (διευκόλυνση ανταλλαγής πληροφοριών και δημοσίων υπαλλήλων, υποστήριξη προγραμμάτων κατάρτισης κ.λπ.).

29. Η κοινή εμπορική πολιτική ασκείται στο πλαίσιο αρχών και στόχων της εξωτερικής δράσης της Ένωσης και το πεδίο εφαρμογής της επεκτείνεται και στις άμεσες ξένες επενδύσεις.

30. Γίνεται ειδική μνεία για την παροχή επείγουσας χρηματοοικονομικής συνδρομής, από την Ένωση, σε τρίτες χώρες.

31. Καθορίζεται το πλαίσιο δράσης της Ένωσης στον τομέα της ανθρωπιστικής βοήθειας, που αλληλοσυμπληρώνει και αλληλοενισχύει τις δράσεις των κρατών μελών. Μεταξύ άλλων, προβλέπεται η συγκρότηση Ευρωπαϊκού Σώματος Εθελοντών Ανθρωπιστικής Βοήθειας, προς το σκοπό δημιουργίας πλαισίου για την κοινή συνεισφορά των νέων της Ευρώπης στις δράσεις παροχής ανθρωπιστικής βοήθειας της Ένωσης.

32. Παρέχεται η δυνατότητα στο Συμβούλιο να λαμβάνει, κατά την οριζόμενη διαδικασία, περιοριστικά μέτρα έναντι φυσικών ή νομικών προσώπων, ομάδων ή μη

κρατικών οντοτήτων, σε περίπτωση διακοπής ή μείωσης, εν όλω ή εν μέρει, των οικονομικών ή χρηματοοικονομικών σχέσεων με τρίτες χώρες.

33. Ρυθμίζονται θέματα εκπροσώπησης της Ένωσης σε τρίτες χώρες και διεθνείς οργανισμούς, από τις αντιπροσωπείες της Ένωσης, οι οποίες τίθενται υπό την εξουσία του Υπάτου Εκπροσώπου της Ένωσης για θέματα ΚΕΠΠΑ.

34. Εισάγεται ρήτρα αλληλεγγύης, σύμφωνα με την οποία η Ένωση και τα κράτη μέλη ενεργούν, από κοινού, με πνεύμα αλληλεγγύης, σε περίπτωση που κάποιο κράτος μέλος δεχθεί τρομοκρατική επίθεση ή πληγεί από φυσική ή ανθρωπογενή καταστροφή. Προς τούτο, η Ένωση κινητοποιεί όλα τα μέσα που έχει στη διάθεσή της, για την παροχή συνδρομής στο δοκιμαζόμενο κράτος μέλος, τα δε κράτη μέλη συντονίζονται στο πλαίσιο του Συμβουλίου.

35. Καθορίζεται ο τρόπος προσδιορισμού, από 1/11/2014, της ειδικής πλειοψηφίας, σε περίπτωση που: i) το Συμβούλιο δεν αποφασίζει μετά από πρόταση της Επιτροπής ή του Υπάτου Εκπροσώπου της Ένωσης για θέματα ΚΕΠΠΑ, ii) δεν λαμβάνουν μέρος στην ψηφοφορία όλα τα μέλη του Συμβουλίου, κατ' εφαρμογή των τροποποιημένων Συνθηκών.

36. Ορίζεται ότι, το Συμβούλιο καθορίζει και τις αποδοχές, αποζημιώσεις και συντάξεις του Προέδρου του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου, του Υπάτου Εκπροσώπου της Ένωσης για θέματα ΚΕΠΠΑ και του Γενικού Γραμματέα του Συμβουλίου.

37.α. i) Προβλέπεται ότι, η Επιτροπή ασκεί προσφυγή στο Δικαστήριο κατά κράτους μέλους που παραβαίνει την υποχρέωσή του να ανακοινώσει τα μέτρα μεταφοράς μιας οδηγίας στο εθνικό δίκαιο.

ii) Με την προσφυγή μπορεί να υποδεικνύεται και το ύψος του κατ' αποκοπή ποσού ή της χρηματικής ποινής που οφείλει να καταβάλλει το εν λόγω κράτος.

β. Το Δικαστήριο δύναται να επιβάλει στο συγκεκριμένο κράτος μέλος την καταβολή κατ' αποκοπήν ποσού ή χρηματικής ποινής, μέχρι το όριο του ποσού που υποδεικνύει η Επιτροπή.

38.α. Παρέχεται η δυνατότητα πρόβλεψης ειδικών προϋποθέσεων και πρακτικών ρυθμίσεων στις πράξεις για τη δημιουργία λοιπών οργάνων και οργανισμών της Ένωσης, όσον αφορά στις προσφυγές που ασκούνται από φυσικά ή νομικά πρόσωπα, κατά των πράξεων των οργάνων και οργανισμών αυτών, που παράγουν έννομα αποτελέσματα έναντι των εν λόγω προσώπων.

β. Τα κράτη μέλη προβλέπουν τα ένδικο βοηθήματα και μέσα που είναι αναγκαία για τη διασφάλιση πραγματικής δικαστικής προστασίας στους τομείς που διέπονται από το δίκαιο της Ένωσης.

39. Ρυθμίζονται ειδικότερα θέματα λειτουργίας του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου.

40. Συνιστάται επιτροπή με την οριζόμενη συγκρότηση, η οποία γνωμοδοτεί σχετικά με την επάρκεια των υπηρεσιών για την άσκηση των καθηκόντων του

δικαστή και του γενικού εισαγγελέα του Δικαστηρίου και του Γενικού Δικαστηρίου, πριν από τη διενέργεια των διορισμών τους από τις κυβερνήσεις των κρατών μελών.

41. Η Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα περιλαμβάνεται στα θεσμικά όργανα της Ένωσης και μαζί με τις εθνικές κεντρικές τράπεζες των κρατών μελών με νόμισμα το ΕΥΡΩ, συγκροτούν το Ευρωσύστημα και ασκούν τη νομισματική πολιτική της Ένωσης.

42. Ορίζεται ρητά η συνήθης και η ειδική νομοθετική διαδικασία και προβλέπεται ότι, οι νομικές πράξεις που εκδίδονται κατά τις διαδικασίες αυτές, αποτελούν νομοθετικές πράξεις.

43. Παρέχεται η δυνατότητα ανάθεσης στην Επιτροπή, με νομοθετική πράξη, η εξουσία έκδοσης μη νομοθετικών πράξεων γενικής ισχύος, που συμπληρώνουν ή τροποποιούν ορισμένα μη ουσιώδη στοιχεία της νομοθετικής πράξης.

44. Ρυθμίζονται θέματα σχετικά με τις εκτελεστικές πράξεις της Ένωσης.

45. Για την εκτέλεση των εγγεγραμμένων στον προϋπολογισμό δαπανών απαιτείται η προηγούμενη έκδοση νομικά δεσμευτικής πράξης της Ένωσης που παρέχει τη νομική βάση για τη δράση της και την εκτέλεση των δαπανών.

46. Διατυπώνεται ρητά ότι, η Ένωση για την επίτευξη των στόχων της και την επιτυχή εφαρμογή των πολιτικών της, προικίζεται με επαρκή μέσα.

47. Θεσπίζεται, με Κανονισμό, πολυετές δημοσιονομικό πλαίσιο, τουλάχιστον πενταετούς διάρκειας, προς το σκοπό διασφάλισης της ομαλής εξέλιξης των δαπανών της Ένωσης, εντός των ορίων των ιδίων πόρων της. Το πλαίσιο αυτό καθορίζει το ύψος των ετήσιων ανώτατων ορίων των πιστώσεων για αναλήψεις υποχρεώσεων, ανά κατηγορία δαπανών, και του ετήσιου ανώτατου ορίου των πιστώσεων για πληρωμές.

48. Επανακαθορίζεται η διαδικασία που ακολουθείται για τη θέσπιση, με ειδική νομοθετική διαδικασία, του ετήσιου προϋπολογισμού της Ένωσης χωρίς να επαναλαμβάνεται η ισχύουσα διάκριση μεταξύ υποχρεωτικών και μη υποχρεωτικών δαπανών.

49.α. Για την εκπλήρωση των νομικών υποχρεώσεων της Ένωσης έναντι τρίτων, το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, το Συμβούλιο και η Επιτροπή, μεριμνούν ώστε να είναι διαθέσιμα τα αναγκαία δημοσιονομικά μέσα.

β. Προβλέπεται η πραγματοποίηση τακτικών συναντήσεων των Προέδρων των προαναφερόμενων οργάνων, οι οποίοι, περαιτέρω, λαμβάνουν τα αναγκαία μέτρα για την προώθηση του συντονισμού και της προσέγγισης των θέσεων των οργάνων αυτών, επί των δημοσιονομικών ζητημάτων.

50. Ρυθμίζονται θέματα σχετικά με τον τρόπο λήψης απόφασης στο πλαίσιο των ενισχυμένων συνεργασιών.

51. Τα μέτρα που λαμβάνονται στο πλαίσιο εφαρμογής της προβλεπόμενης από το άρθρο 308 ΣΕΚ ρήτρας ευελιξίας, δεν μπορεί να περιλαμβάνουν εναρμόνιση των νομοθετικών και κανονιστικών διατάξεων των κρατών μελών, στις περιπτώσεις που οι τροποποιούμενες Συνθήκες την αποκλείουν. (άρθρο 2)

III. ΤΕΛΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Ορίζεται ότι, η υπό κύρωση Συνθήκη συνάπτεται για απεριόριστη διάρκεια και κυρώνεται από τα Συμβαλλόμενα Μέρη, σύμφωνα με τους αντίστοιχους συνταγματικούς τους κανόνες. (άρθρα 3 και 6)

ΠΡΟΣΑΡΤΩΜΕΝΕΣ ΠΡΑΞΕΙΣ

A) Προσαρτώνται στη Συνθήκη για την Ευρωπαϊκή Ένωση, στη Συνθήκη για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης και, ενδεχομένως, στη Συνθήκη περί ιδρύσεως της Ευρωπαϊκής Κοινότητας Ατομικής Ενέργειας, έντεκα (11) Πρωτόκολλα, που ρυθμίζουν θέματα σχετικά με:

1. Το ρόλο των εθνικών κοινοβουλίων στην Ευρωπαϊκή Ένωση.
2. Την εφαρμογή των αρχών της επικουρικότητας και της αναλογικότητας.
3. Την ευρωζόνα.
4. Τη μόνιμη διαρθρωμένη συνεργασία η οποία θεσπίζεται με το άρθρο 28Α της Συνθήκης για την Ευρωπαϊκή Ένωση.
5. Το άρθρο 6, παράγραφος 2, της Συνθήκης για την Ευρωπαϊκή Ένωση για την προσχώρηση της Ένωσης στην Ευρωπαϊκή Σύμβαση για την Προάσπιση των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου και των Θεμελιωδών Ελευθεριών.
6. Την εσωτερική αγορά και τον ανταγωνισμό.
7. Την εφαρμογή του Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης στην Πολωνία και στο Ηνωμένο Βασίλειο.
8. Την άσκηση των συντρεχουσών αρμοδιοτήτων.
9. Τις υπηρεσίες γενικού συμφέροντος.
10. Την απόφαση του Συμβουλίου, όσον αφορά στην εφαρμογή του άρθρου 9Γ, παράγραφος 4, της Συνθήκης για την Ευρωπαϊκή Ένωση και του άρθρου 205, παράγραφος 2 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης μεταξύ της 1ης Νοεμβρίου 2014 και της 31ης Μαρτίου 2017, αφενός, και από 1ης Απριλίου 2017, αφετέρου.
11. Τις μεταβατικές διατάξεις.

B) Προσαρτώνται στη Συνθήκη της Λισσαβώνας, τα κατωτέρω Πρωτόκολλα:

1. Πρωτόκολλο αριθ. 1, για την τροποποίηση των Πρωτοκόλλων, τα οποία προσαρτώνται στη Συνθήκη για την Ευρωπαϊκή Ένωση, στη Συνθήκη περί ιδρύσεως

της Ευρωπαϊκής Κοινότητας και / ή στη Συνθήκη περί ιδρύσεως της Ευρωπαϊκής Κοινότητας Ατομικής Ενέργειας.

Το εν λόγω Πρωτόκολλο συνοδεύεται από Παράρτημα που περιλαμβάνει πίνακες αντιστοιχίας που αναφέρονται στο άρθρο 2 του Πρωτοκόλλου αριθ. 1 για την τροποποίηση των Πρωτοκόλλων, τα οποία προσαρτώνται στη Συνθήκη για την Ευρωπαϊκή Ένωση, στη Συνθήκη περί ιδρύσεως της Ευρωπαϊκής Κοινότητας και / ή στη Συνθήκη περί ιδρύσεως της Ευρωπαϊκής Κοινότητας Ατομικής Ενέργειας.

2. Πρωτόκολλο αριθ. 2, για την τροποποίηση της Συνθήκης περί ιδρύσεως της Ευρωπαϊκής Κοινότητας Ατομικής Ενέργειας.

Γ) Τέλος, επισυνάπτεται Παράρτημα που περιλαμβάνει τους πίνακες αντιστοιχίας που αναφέρονται στο άρθρο 5 της Συνθήκης της Λισσαβώνας.

ΤΕΛΙΚΗ ΠΡΑΞΗ

Απαριθμούνται οι συμφωνηθείσες Πράξεις (Συνθήκη, Πρωτόκολλα, Παράρτημα) και παρατίθενται οι Δηλώσεις σχετικά με τις διατάξεις των Συνθηκών και των Πρωτοκόλλων που προσαρτώνται σ' αυτές, οι οποίες υιοθετήθηκαν από τη Διάσκεψη των Αντιπροσώπων των Κυβερνήσεων των κρατών μελών (Βρυξέλλες, 23 Ιουλίου 2007). Ιδιαίτερο ενδιαφέρον παρουσιάζουν οι Δηλώσεις περί:

1. Υπεροχής του δικαίου που θεσπίζεται από την Ένωση, βάσει των τροποποιούμενων Συνθηκών, έναντι του δικαίου των κρατών μελών, υπό τους όρους της πάγιας νομολογίας του Δικαστηρίου της Ένωσης (Σχετική Γνωμοδότηση της Νομικής Υπηρεσίας του Συμβουλίου επισυνάπτεται στην Τελική Πράξη). (Δήλωση αριθ. 17)

2. Άσκησης της Προεδρίας του Συμβουλίου (θέσπιση συστήματος ομαδικής προεδρίας). (Δήλωση αριθ. 9)

3. Συμφώνου Σταθερότητας και Ανάπτυξης. (Δήλωση αριθ. 30)

B. Με τις διατάξεις του άρθρου δεύτερου, παρέχονται οι αναγκαίες εξουσιοδοτήσεις, με παραπομπή στην κείμενη σχετική νομοθεσία, (ν.1338/1983 όπως ισχύει), για: α) τη ρύθμιση: i) κάθε θέματος που είναι αναγκαίο για την εφαρμογή των κυρούμενων πράξεων, ii) θεμάτων που αναφέρονται στην ανάπτυξη των νησιών, β) την αναγκαία προσαρμογή της εθνικής νομοθεσίας, οσάκις αυτό απαιτείται.

Περαιτέρω, προβλέπεται ότι η άσκηση προσφυγών ενώπιον του Δικαστηρίου της Ένωσης κατά νομοθετικών πράξεων που θεωρείται ότι παραβιάζουν την αρχή

της επικουρικότητας, διέπεται από τις σχετικές διατάξεις του Οργανισμού του Υπουργείου Εξωτερικών.

Γ. Με τις διατάξεις του άρθρου τρίτου, προβλέπεται ότι ο Υπουργός Εξωτερικών υποβάλλει, πριν από το τέλος κάθε τακτικής συνόδου της Βουλής, έκθεση για την εφαρμογή των τροποποιούμενων Συνθηκών (ΣΕΕ και ΣΛΕΕ).

Δ. Με τις διατάξεις του άρθρου τέταρτου, παρέχεται η εξουσιοδότηση για την : α) ενοποιημένη απόδοση της ΣΕΕ και ΣΛΕΕ.

β) Λήψη μέτρων προκειμένου το προαναφερόμενο κείμενο να καταστεί προσιτό στα άτομα με αναπηρίες.

Ε. Με το άρθρο πέμπτο του νομοσχεδίου, σε συνδυασμό με τις διατάξεις της παρ. 2 του άρθρου 6 της κυρούμενης Συνθήκης ορίζεται ο χρόνος έναρξης ισχύος αυτής και του υπό ψήφιση νόμου.

ΣΤ. Από τις διατάξεις του προτεινόμενου σχεδίου νόμου προκαλούνται, επί του κρατικού προϋπολογισμού, τα ακόλουθα οικονομικά αποτελέσματα:

1. Ετήσια δαπάνη από τη συνεισφορά της χώρας μας στις δαπάνες του προϋπολογισμού του Ευρωπαϊκού Οργανισμού Άμυνας. Η δαπάνη αυτή εξαρτάται από το εκάστοτε οριζόμενο ποσοστό της ελληνικής συμμετοχής και εκτιμάται με βάση τα ισχύοντα, στο ποσό των 350.000 ΕΥΡΩ, περίπου. (άρθρο 28Α ΣΕΕ και σχετικό Πρωτόκολλο)

2. Ενδεχόμενη ετήσια δαπάνη, από την καταβολή επιδόματος υπηρεσίας αλλοδαπής στο διπλωματικό προσωπικό που αποσπάται για τη στελέχωση της Ευρωπαϊκής Υπηρεσίας Εξωτερικής Δράσης, που επικουρεί τον Ύπατο Εκπρόσωπο της Ένωσης για θέματα ΚΕΠΠΑ στο έργο του. Η δαπάνη αυτή εξαρτάται από πραγματικά περιστατικά και εκτιμάται στο ποσό των 3.400.000 ΕΥΡΩ περίπου. (άρθρο 13Α παρ. 3 ΣΕΕ)

3. Δαπάνη από την: i) Καταβολή της συνεισφοράς της χώρας στο Ταμείο Εκκίνησης που δημιουργείται για τη χρηματοδότηση προπαρασκευαστικών ενεργειών ενόψει αποστολών στο πλαίσιο της ΚΕΠΠΑ. (άρθρο 28 ΣΕΕ)

ii) Αύξηση του αριθμού: αα) των συνεδριάσεων της Ειδικής Διαρκούς Επιτροπής Ευρωπαϊκών Κοινοτικών Υποθέσεων της Βουλής και ββ) των μετακινήσεων Ελλήνων Βουλευτών στις έδρες των θεσπικών οργάνων της Ένωσης, ως συνέπεια

της ενίσχυσης του ρόλου της Βουλής των Ελλήνων στην παρακολούθηση εφαρμογής της αρχής της επικουρικότητας στις προωθούμενες νομοθετικές πράξεις, καθώς και από τη συμμετοχή βουλευτών σε διασκέψεις κοινοβουλευτικών οργάνων και διακοινοβουλευτικές διασκέψεις, που συγκαλούνται κατά το άρθρο 10 του σχετικού Πρωτοκόλλου. (άρθρο 8Γ ΣΕΕ σε συνδυασμό με τα σχετικά Πρωτόκολλα)

iii) Λήψη μέτρων, προκειμένου να καταστεί προσιπή στα άτομα με αναπηρίες η ενοποιημένη απόδοση της ΣΕΕ και της ΣΛΕΕ. (άρθρο τέταρτο) Η δαπάνη εκ της αιτίας αυτής εξαρτάται από την έκδοση κ.υ.α.

4. Ενδεχόμενη δαπάνη από την: i) Καθιέρωση ενισχυμένης συνεργασίας της χώρας μας με άλλα κράτη – μέλη στο πλαίσιο των μη αποκλειστικών αρμοδιοτήτων της Ένωσης. (άρθρο 10 ΣΕΕ)

ii) Συμβολή των ελληνικών διπλωματικών αρχών στην προστασία πολιτών της Ένωσης στο έδαφος τρίτων χωρών. (άρθρο 20 ΣΕΕ)

iii) Αύξηση των συνεδριάσεων του Συμβουλίου, λόγω του διαχωρισμού αυτών, σε συνεδριάσεις με αντικείμενο την προώθηση νομοθετικών πράξεων της Ένωσης και συνεδριάσεις για μη νομοθετικές δραστηριότητες. (άρθρο 9Γ παρ. 8 ΣΕΕ)

iv) Συμμετοχή της χώρας μας σε ομάδα κρατών, στην οποία το Συμβούλιο αναθέτει την εκτέλεση συγκεκριμένης αποστολής, στο πλαίσιο της κοινής πολιτικής άμυνας και ασφάλειας. (άρθρο 28Α παρ. 5 ΣΕΕ)

v) Παροχή βοήθειας και συνδρομής σε άλλο κράτος μέλος της Ένωσης που δέχεται ένοπλη επίθεση στο έδαφός του. (άρθρο 28Α παρ. 7 ΣΕΕ)

vi) Συνεργασία και το συντονισμό των αρχών εθνικής ασφάλειας της χώρας μας με αντίστοιχες αρμόδιες υπηρεσίες άλλων κρατών μελών. (άρθρο 61ΣΤ ΣΛΕΕ)

vii) Δημιουργία προοδευτικά ολοκληρωμένου συστήματος διαχείρισης των εξωτερικών συνόρων της Ένωσης. (άρθρο 62 ΣΛΕΕ)

viii) Λήψη μέτρων από κοινού με άλλα κράτη μέλη για τη βελτίωση της συμπληρωματικότητας των υγειονομικών υπηρεσιών στις παραμεθόριες περιοχές και από τη θέσπιση μέτρων κατ' εφαρμογή κοινοτικών κανόνων, για την καταπολέμηση σοβαρών ασθενειών με διασυνοριακή διάσταση κ.λπ. (άρθρο 152 ΣΛΕΕ)

ix) Συμμετοχή της χώρας μας σε ευρωπαϊκό πρόγραμμα για το διάστημα. (άρθρο 172α παρ. 2 ΣΛΕΕ)

x) Ανάληψη από τη χώρα μας, της προεδρίας της Ευρωμάδας και την κάλυψη των σχετικών εξόδων. (άρθρο 115β ΣΛΕΕ, σε συνδυασμό με το σχετικό Πρωτόκολλο)

xi) Παροχή συνδρομής σε άλλα κράτη μέλη της Ένωσης που δέχονται τρομοκρατική επίθεση ή πλήττονται από φυσική ή ανθρωπογενή καταστροφή, στο

πλαίσιο εφαρμογής της ρήτηρας αλληλεγγύης. Η δαπάνη εκ της αιτίας αυτής εξαρτάται από πραγματικά γεγονότα. (άρθρο 188 ΙΗ παρ. 1,2 ΣΛΕΕ)

xii) Εντατικότερη ανάπτυξη των αμυντικών δυνατοτήτων της χώρας, λόγω της συμμετοχής της στη μόνιμη διαρθρωμένη συνεργασία κα ειδικότερα από την ενδεχόμενη συμμετοχή σε πολυεθνικές δυνάμεις, στα κύρια ευρωπαϊκά προγράμματα εξοπλισμού και στις δραστηριότητες του Ευρωπαϊκού Οργανισμού Αμυνας. (άρθρο 28Α παρ. 6 και 28Ε ΣΕΕ και σχετικό Πρωτόκολλο)

xiii) Επιβολή χρηματικής ποινής από το Δικαστήριο σε περίπτωση μη ανακοίνωσης μεταφοράς κοινοτικών οδηγιών στο εθνικό δίκαιο. (άρθρο 228 ΣΛΕΕ)

xiv) Έκδοση κειμένου για την ενοποιημένη απόδοση της ΣΕΕ και της ΣΛΕΕ. (άρθρο τέταρτο)

5. Ενδεχόμενη δαπάνη, ανά τετραετία, από την καταβολή εξόδων μετακίνησης στο προσωπικό του Υπουργείου Εξωτερικών που μετακινείται για τη στελέχωση της Ευρωπαϊκής Υπηρεσίας Εξωτερικής Δράσης. Η δαπάνη αυτή εξαρτάται από πραγματικά γεγονότα και εκτιμάται στο ποσό των 1.200.000 ΕΥΡΩ περίπου. (άρθρο 13Α παρ. 3 ΣΕΕ)

6. Αποτροπή δαπάνης, κατά τα έτη που η χώρα μας, ασκεί την προεδρία του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου από: i) Την μη πραγματοποίηση μετακινήσεων στο εξωτερικό του Πρωθυπουργού και του Υπουργού Εξωτερικών της χώρας μας και ii) Τον περιορισμό των εξόδων φιλοξενίας, λόγω της θεσμοθέτησης θέσης προέδρου του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου και Υπατου Εκπροσώπου της Ένωσης για θέματα ΚΕΠΠΑ. (άρθρα 9Β παρ. 2 και 6 ΣΕΕ)

7. Αποτροπή δαπάνης, από το έτος 2014 και εξής, λόγω της μη μόνιμης συμμετοχής, από την 1η Νοεμβρίου του έτους αυτού, Έλληνα υπηκόου, ως μέλους της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. (άρθρο 9Δ παρ. 4 και 5 ΣΕΕ)

8. Ενδεχόμενη αποτροπή δαπάνης από τυχόν μείωση του αριθμού των ελλήνων αντιπροσώπων στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο (Ευρωβουλευτών) και την ως εκ τούτου μη καταβολή μηνιαίας αποζημίωσης για οδοιπορικά έξοδα και υπερωριακής αποζημίωσης, καθώς και αποζημίωσης για νυκτερινή εργασία και εργασία κατά τις Κυριακές και τις εξαιρέσιμες ημέρες, στους υπαλλήλους που διατίθενται για τη γραμματειακή τους εξυπηρέτηση. (άρθρο 9Α ΣΕΕ)

9. Τέλος, αναμένεται να προκύψει σημαντικό όφελος για την εθνική οικονομία από την: i) υπαγωγή όλων των νησιωτικών διασυνοριακών και ορεινών περιοχών

- 289 -

στις περιοχές, για τις οποίες λαμβάνονται από την Ένωση ειδικά μέτρα για την ανάπτυξή τους. (άρθρο 158 ΣΛΕΕ)

ii) προσθήκη του τουρισμού στους τομείς υποστηρικτικής δράσης της Ένωσης. (άρθρο 176B ΣΛΕΕ)

iii) κοινοτική συνδρομή στη συνεργασία της χώρας μας με άλλα κράτη μέλη, για την ενίσχυση της αποτελεσματικότητας των συστημάτων πρόληψης φυσικών ή ανθρωπογενών καταστροφών. (άρθρο 176Γ ΣΛΕΕ)

iv) υποστήριξη της Ένωσης για την εφαρμογή προγραμμάτων ανταλλαγών δημοσίων υπαλλήλων και πληροφοριών, καθώς και προγραμμάτων κατάρτισης, στο πλαίσιο της διοικητικής συνεργασίας. (άρθρο 176Δ ΣΛΕΕ)

v) ανάπτυξη ενισχυμένης συνεργασίας, με άλλα κράτη μέλη, στο πλαίσιο μη αποκλειστικών αρμοδιοτήτων της Ένωσης και της ΚΕΠΠΑ. (άρθρο 280Z ΣΛΕΕ)

Αθήνα, 18 Μαρτίου 2008

Γενικός Διευθυντής

Βασίλειος Λέτσιος